

بررسی تأثیر سطح سواد والدین بر پیشرفت تحصیلی

(مطالعه موردی محصلان سمستر خزانگی ۱۳۹۵ پوهنتون دعوت)

احمد فواد امیری*

*عضو کادر علمی پوهنځی اقتصاد پوهنتون دعوت

Ahmadfawad.amiri.2009@gmail.com

چکیده

بلند بودن سطح سواد و تحصیلات یکی از عوامل مهم پیشرفت بشر در جهان امروز بوده و نیز نقش تحصیلات والدین در تربیت فرزندان نهایت مهم و کارساز می‌باشد. بنابراین، در تحقیق کنونی تأثیر سطح سواد والدین بر پیشرفت تحصیلی با مطالعه موردی محصلان سمستر خزانگی سال تحصیلی ۱۳۹۵ هـ ش پوهنتون دعوت، بررسی شده است. این تحقیق از نظر هدف کاربردی بوده و اطلاعات آن با استفاده از شیوه میدانی جمع‌آوری شده است. این تحقیق با استفاده از احصائیه تشریحی، استنباطی، مدل اکونومتری و برای تخمین پارامترها از میتود (OLS) استفاده شده و فرضیه‌های تحقیق با روش توصیفی - تحلیلی مورد آزمون قرار گرفته است. پرسش محوری تحقیق حاضر این است که «آیا سطح سواد والدین در پیشرفت تحصیلی فرزندان تأثیر دارد؟». جامعه آماری در این تحقیق محصلان سمستر خزانگی سال تحصیلی ۱۳۹۵ هـ ش پوهنتون دعوت بوده که تعداد آنها به ۲۲۱ تن می‌رسید. نمونه‌ها به شکل تصادفی ساده انتخاب شدند. داده‌های جمع‌آوری شده توسط نرم‌افزار اکسیل و الفای کرانباخ سنجش و در نهایت به وسیله گراف‌ها و نرم‌افزار ایویوز مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. الفای کرونباخ محاسبه شده این تحقیق ۰.۸۱۹ بوده و از ۰.۶ بیشتر بوده و معنا دارد که پرسشنامه و پرسش‌های طرح شده در آن از اعتبار فوق العاده خوبی برخوردار است. نتایج به دست آمده از این تحقیق براساس داده‌های جمع‌آوری شده نشان می‌دهد که درجه تحصیلی پدر و مادر، همکاری والدین در حل مشکلات درسی، تشویق و تهیه

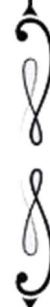
تحفه (تشویق) و تشکری از آن‌ها تأثیر مثبت و طوری کهی در پیشرفت تحصیلی دارد و مدل نهایی تحقیق با سطح اطمینان ۹۰٪ تأیید گردیده و ۷۲.۳۹٪ تغییرات را که ناشی از متحولین مستقل است با ثابت فرض نمودن سایر عوامل مؤثر توضیح می‌کند.

کلید واژه ها: پیشرفت تحصیلی، تحصیلات والدین، محصلان، پوهنتون دعوت

Abstract

The importance of education and literacy is one of the key factors in human progress in today's world. Furthermore, the role of parental education in the upbringing of children is of utmost importance and effectiveness. This research investigates the influence of parental literacy levels on academic progress through a case study of students in the autumn semester of the academic year 1395 H at Dawat University. The research is applied in terms of its objective, and the information is gathered through field research methods. Descriptive, inferential, and econometric modeling statistics, using Ordinary Least Squares (OLS) method for parameter estimation (betas), are employed, and the research hypotheses are tested using descriptive-analytical approach. The central question of this research is, "Does the level of parental literacy have an impact on academic progress?" The study population consists of students enrolled in the autumn semester of the academic year 1395 H at Dawat University, with a total of 221 participants. The samples were randomly selected. The collected data were analyzed using Excel, Alpha Cronbach's reliability test, and finally interpreted through graphs and EViews software. The calculated Cronbach's Alpha for this research is 0.819, which is greater than 0.6 and statistically significant, indicating that the questionnaire and the formulated questions have excellent reliability. The results obtained from this research, based on the collected data, demonstrate that the educational level of parents, parental involvement in solving academic problems, encouragement and provision of incentives, and expressing gratitude have a positive impact on academic progress. The final model of the research has been validated with 90% confidence level and explains 39.72% of the variations, assuming the other influential factors as constant.

Keywords: Academic Progress, Parental Education, Students and Dawat University.

بیان مسئله

موفقیت و پیروزی در تحصیل و یادگیری به عوامل گوناگونی بستگی دارد و این عوامل در مجموع شامل عوامل فردی، جمعی، خانوادگی، محیطی، آموزشگاهی، اجتماعی، فرهنگی و... می‌باشد که از محیط خانواده شروع می‌شود. دانشمندان روان‌شناسی خانواده را - که پدر و مادر نیز شامل آن می‌باشد- به عنوان یکی از نهادهای مهمی دانسته‌اند که زمینه‌ساز برای اجتماعی شدن فرزندان می‌باشد و نیز فضای خانواده قطعاً در محیط آموزشی بالای رشد افراد تأثیر دارد. اغلب والدین تحصیل کرده از موقعیت اجتماعی مطلوبی بهره‌مند هستند. برخورداری پدر و مادر از موقعیت اجتماعی مناسب، به نوبه خود بر روی نگرش فرزندان، احساس امنیت و اعتماد به نفس آن‌ها، نقش مؤثری دارد و در نتیجه چنین فرزندان بهتری می‌توانند با محیط اطراف خود ارتباط برقرار کنند. در این میان شناخت علل رشد تحصیلی و بیشتر یادگیری از جمله تأثیر سطح سواد والدین بر پیشرفت تحصیلی محصلان یکی از موضوعات مهم و قابل بحث است حوزه آموزش و پرورش به شمار می‌رود.

اهمیت و ضرورت تحقیق

اهمیت این پژوهش در آن است که با شناخت عمیق و بیشتر چگونگی عوامل تأثیرگذار از جمله سطح سواد والدین بالای پیشرفت تحصیلی محصلان با مطالعه موردی محصلان سال ۱۳۹۵ هـ ش پوهنتون دعوت، می‌توان یافته‌های تحقیق حاضر را به سایر پوهنتون‌ها و مراکز آموزشی تعمیم داد تا با ارائه راه‌حل‌های مناسب جهت رفع یا بهبود مشکلات تحصیلی تلاش شود. بنابراین، با توجه به آنچه در بیان مسئله و اهمیت تحقیق مطرح شد، ضرورت است تا روی نقش و تأثیر سطح سواد و تحصیلات والدین بر رشد تحصیلی تحقیق علمی صورت بگیرد، تا در قدم اول به اثبات برسد که آیا سطح سواد والدین می‌تواند یک عامل پیشرفت

تحصیلی محصلان باشد و دوم خلاهای موجود در زمینه در نهادهای تحصیلی افغانستان تکمیل شود.

پرسش تحقیق

پرسش اصلی و محوری تحقیق کنونی از این قرار است: «آیا سطح سواد والدین در پیشرفت تحصیلی تأثیر دارد؟».

پرسش‌های فرعی تحقیق عبارت اند از:

۱. تأثیر سطح سواد پدر بالای پیشرفت تحصیلی به چه اندازه است؟
۲. تأثیر سطح سواد مادر بالای پیشرفت تحصیلی به چه اندازه است؟
۳. تأثیر کمک والدین در پیشرفت تحصیلی به چه اندازه است؟
۴. تأثیر تشویق والدین در پیشرفت تحصیلی به چه اندازه است؟
۵. تأثیر میزان مطالعه والدین در پیشرفت تحصیلی به چه اندازه است؟
۶. تأثیر همکاری والدین با نهاد تحصیلی در پیشرفت تحصیلی آنها به چه اندازه است؟

فرضیه تحقیق

فرضیه‌های تحقیق حاضر به دو بخش تقسیم می‌شود؛ یعنی فرضیه‌های فرعی و مشترک که به شکل جداگانه در زیر مطرح می‌شود.

فرضیه‌های فرعی تحقیق کنونی با در نظر داشت پرسش اصلی تحقیق و متغیرهای مستقیم و تأثیرگذار در امر رشد تحصیلی محصلان به گونه زیر چنین مطرح می‌شود:

- محصلانی که والدین آنها از سطح سواد بلند برخوردارند دارای پیشرفت تحصیلی بالایی هستند.
- نگرش و همکاری والدین به نهادهای تحصیلی در پیشرفت تحصیلی مؤثر است.

- توجه والدین به حل مشکلات محصلان در پیشرفت تحصیلی آن‌ها مؤثر است.
 - بین تشویق والدین به فرزندان جهت درس خواندن و پیشرفت تحصیلی آن‌ها رابطه وجود دارد.
 - بین میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی محصلان رابطه وجود دارد.
- فرضیه مشترک تحقیق به شکل فرضیه‌های اکونومتریکس به شرح ذیل می‌باشد:
۱. فرضیه صفری (H_0): میان میزان تأثیرگذاری عواملی چون درجه تحصیلی پدر و مادر، خریداری تحفه (تشویق محصل)، تشکری و همکاری والدین با نهاد تحصیلی، بالای پیشرفت تحصیلی محصلان، تفاوت ندارد.

$$H_0: \beta_2 = \beta_3 = \beta_4 = \dots = \beta_n = 0$$

۲. فرضیه الترناتیف (H_a): به نظر می‌رسد که میان میزان تأثیرگذاری عواملی چون درجه تحصیلی پدر، درجه تحصیلی مادر، همکاری والدین در حل مشکلات درسی، خریداری تحفه (تشویق)، تشکری و همکاری والدین با نهاد تحصیلی آن‌ها بالای پیشرفت تحصیلی محصلان، تفاوت وجود دارد.

$$H_a: \beta_2 \neq, \beta_3 \neq, \beta_4 \neq \dots, \beta_n \neq 0$$

هدف تحقیق

- هدف از انجام تحقیق به دو بخش تقسیم می‌شود، هدف اصلی و اهداف فرعی.
- هدف اصلی تحقیق:** بررسی تأثیر سطح سواد والدین بالای پیشرفت تحصیلی می‌باشد.

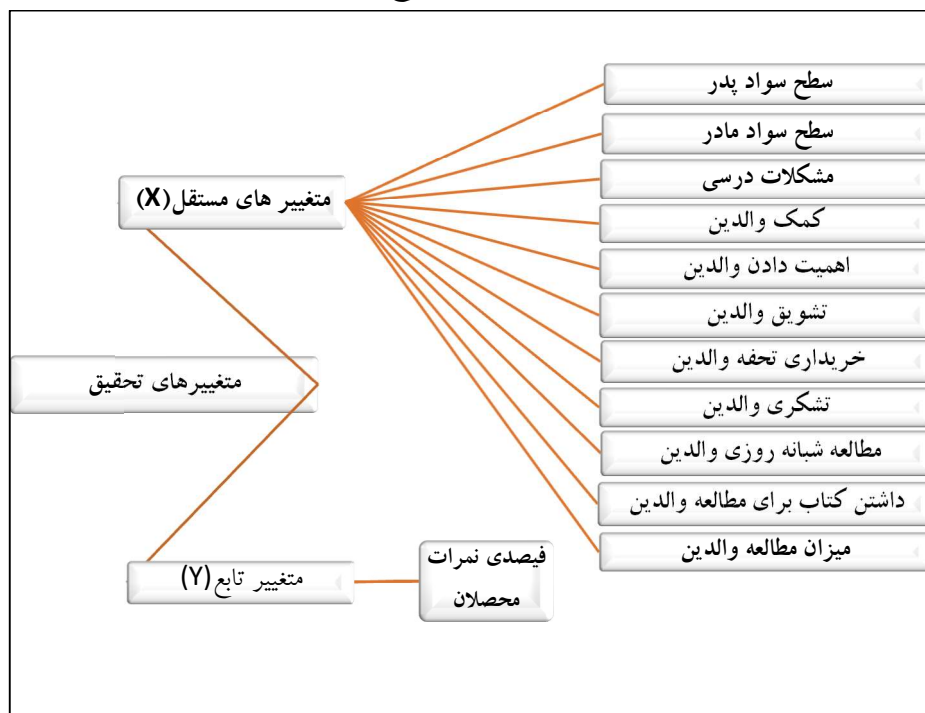
اهداف فرعی تحقیق: عبارت اند از:

۱. آزمون و اثبات درست و عدم بودن فرضیات تحقیق؛
۲. دریافت عواملی که در پیشرفت تحصیلی بیشتر مؤثر است؛
۳. تعیین میزان تأثیر سطح سواد والدین بر پیشرفت تحصیلی.

متغیرهای تحقیق

متغیرهای این تحقیق به دو بخش تقسیمات شده؛ یعنی متغیر تابع (وابسته) عبارت از پیشرفت تحصیلی محصلان می‌باشد و متغیرهای مستقل (تأثیرگذار) که عبارت از درجه تحصیلی پدر، درجه تحصیلی مادر، همکاری والدین در حل مشکلات درسی، خریداری تحفه (تشویق)، تشکری و همکاری والدین با نهاد تحصیلی می‌باشد.

نمودار متغیرهای تحقیق را به طور فشرده می‌توان قرار ذیل ملاحظه نمود که به خوبی ارتباط میان متغیرهای مستقل و متغیر تابع را نشان می‌دهد.

شکل شماره ۱: متغیرهای تحقیق

روش تحقیق

این تحقیق از نظر هدف، کاربردی است. برای جمع آوری اطلاعات علاوه بر پرسشنامه از کتب، مقالات، پایان نامه‌ها و... استفاده شده است؛ لذا تحقیق حاضر

میدانی بوده و با استفاده از احصائیه تشریحی، استنباطی، مدل اکونومتری و برای تخمین پارامترها (بیتاها) از میتود (OLS)^۱ استفاده شده و فرضیه‌های تحقیق با روش توصیفی - تحلیلی مورد آزمون قرار می‌گیرد. داده‌های جمع‌آوری شده توسط نرم افزار اکسیل الفا کرانباخ آن سنجش و در نهایت به وسیله گراف‌ها و نرم افزار ایویوز مورد تجزیه و تحلیل می‌شود.

$$n = \frac{N}{1 + N * \alpha^2} = \frac{4000}{1 + 4000 * 0.1^2} = 98$$

حجم نمونه به اساس فورمول به تعداد ۹۸

نفر از جامعه آماری که محصلان سمستر خزانگی سال ۱۳۹۵ پوهنتون دعوت می‌باشد، تعیین گردیده است.

مشکل اصلی تحقیق حاضر در بخش جمع‌آوری داده‌های لازم، عدم همکاری در قسمت خانه‌پری پرسشنامه، پی نبردن به اهمیت والای تحقیق که در نتیجه عده‌ای از پاسخگویان محترم یا هم به بی‌پروایی جواب داده اند و یا هم به پرسش‌های مطرح شده به طور کامل جواب ارایه نکردند. این امر باعث شد تا نمونه‌ای گردآوری شده ای ما اضافه‌تر از آن تعدادی باشد که توسط فورمول محاسبه گردیده است.

مدل‌های تحقیق: در این تحقیق از مدل‌های رگرسیونی ذیل استفاده صورت گرفته است:

مدل رگرسیونی خطی ساده که با استفاده از این مدل تأثیرات هر یکی از عوامل به طور جداگانه با فرض ثابت بودن سایر عوامل بالای پیشرفت تحصیلی محصلان بررسی گردیده است.

$$Y = \beta_1 X + \beta_2 + \dots$$

مدل رگرسیون خطی چند متغیره که با استفاده از این مدل تأثیرات مجموعی و همزمان تمام عوامل (عواملی که در تحقیق در نظر گرفته شده) بالای پیشرفت تحصیلی محصلان بررسی گردیده است.

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_n X_n$$

البته عواملی که به طور جداگانه با ثابت فرض نمودن سایر عوامل بالای پیشرفت تحصیلی محصلان تأثیر داشته و دارای سطح معنی دار بوده اند در مدل مجموعی گنجانیده شده و عواملی که سطح تأثیرات آنها نظر به داده‌های جمع‌آوری شده به طور جداگانه با ثابت فرض نمودن سایر عوامل از سطح معنی دار برخوردار نبوده اند، در مدل مجموعی گنجانیده نشده و از آنها صرف نظر گردیده است.

پیشینه تحقیق

محمودی نسب (۱۳۶۴) به این نتایج دست یافت که ۳۹٪ از متعلمین منفک شده دارای پدران بی سواد و بیش از ۵۰٪ آنها دارای مادران بی سواد بوده اند.

عباس طباطبایی (۱۳۸۵) در تحقیقی پیرامون رابطه سطح تحصیلات والدین و پیشرفت دانش آموزان به این نتیجه رسیده که بین تحصیلات والدین و نمره‌های درسی متعلمین رابطه مستقیم و طوری کهی وجود دارد.

آندرسون (۱۹۸۷) نشان داد که متغیرهای جنسیت، قومیت، تحصیلات پدر، درگیری تحصیلی والدین، احساس تنیدگی برای پیشرفت و مفهوم خود پیش بینی‌های مناسبی برای پیشرفت تحصیلی دانش آموزان هستند.

مائو (۱۹۹۷) رابطه تأثیر والدینی را بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مهاجرین و آمریکایی بررسی کرد. منظور پژوهشگر از تأثیر والدینی عبارت از انتظارات والدین و درگیری تحصیلی والدینی است. نتایج نشان داد که تفاوت معناداری بین دو گروه مهاجرین و آمریکایی‌ها در زمینه اثر والدینی وجود دارد به این معنی که مهاجرین زمان بیشتری را صرف تحصیل و انجام تکالیف درسی دانش آموزان می‌کردند.

اکبری (۱۳۵۶) در تحقیقی دریافته است که بین سطح تحصیلات والدین و ترک تحصیل فرزندان آنها رابطه معکوس وجود دارد. به این صورت که ۷۴ فیصد تحصیل کنندگان در گروه مورد مطالعه دارای پدران بی سواد، ۳۳ فیصد دارای پدران با مدرک ابتدایی و فقط ۱ فیصد مدرک متوسطه داشتند، ۸۹ فیصد مادران نیز بی سواد بودند.

کاوسی (۱۳۸۲) در تحقیقی پیرامون "تأثیر مطالعه والدین بر پیشرفت تحصیلی فرزندان" به این نتیجه رسیده است که میزان علایق والدین به مطالعه و توجه به علم از جمله عوامل انگیزشی مؤثر در پیشرفت تحصیلی فرزندان است؛ یعنی اگر در خانواده والدین به مطالعه پردازند به مرور علاقه دانش آموز به مطالعه نیز افزایش می یابد و این امر باعث می شود فرزندان در امر تحصیل پیشرفت کنند.

شعبانی اصفهانی (۱۳۷۰) در تحقیقی با عنوان "رابطه کم سواد و بی سواد والدین" به این نتیجه رسیده است که نسبت دانش آموزان مردود شده در بین دانش آموزانی که مادر یا پدر بی سواد دارند بسیار بالا بوده و این امر زیان های اقتصادی و مالی فراوانی برای خانواده و جامعه بیار می آورد و باید مسئولین درصدد رفع این نقیصه باشند.

مفاهیم

پیشرفت تحصیلی: هر چند تعاریف متعددی از پیشرفت تحصیلی ارائه شده است. منظور از پیشرفت تحصیلی در این تحقیق یک میزان قرار دادی نمی باشد؛ بل منظور از پیشرفت تحصیلی، موفقیت در امر تحصیل است که می تواند به مهارت در امر خاص یا تخصص در بخشی از دانش منجر شود. در نظام آموزش و پرورش منظور از پیشرفت تحصیلی دستیابی به اهداف آموزشی مورد نظر هر دوره آموزشی است؛ چنانچه به باور «سلیگمن» (۱۹۹۰) پیشرفت تحصیلی یعنی این که اگر سطح مورد انتظار آموزشی برآورده شود، سازمان رشد آموزش و پرورش به اهداف از پیش تعیین شده در برنامه ریزی آموزشی نزدیک تر خواهد شد.

افت تحصیلی: فرهنگ عمید واژه افت را کمبود، کمی و کاست و نقصان معنا کرده است. در فرهنگ معین واژه افت به معنای افتادن، کمبود جنس، کمی و کاست و نقصان می‌باشد. منظور از افت تحصیلی کاهش عملکرد تحصیلی و درسی محصلان از سطح رضایت بخش به سطحی نامطلوب است. توجه به این تعریف نشان می‌دهد که مقایسه و سنجش سطح عملکرد تحصیلی قبلی و فعلی دانش آموز بهترین شاخص افت تحصیلی است. (کوهستانی و همکاران؛ ۱۳۹۲)

یافته‌های تحقیق

آزمون روایی و پایایی پرسشنامه

پرسشنامه تحقیق هذا در سال تحصیلی ۱۳۹۵ ذریعه محصلین پوهنتون دعوت که در دانشکده‌های مختلف مصروف تحصیل اند، به ترتیب ذیل خانه پری گردیده است:

جنسیت	تعداد	فیصدی
اناث	۸۱	۶.۳۶
ذکور	۱۴۰	۴.۶۳
مجموع	۲۲۱	۱۰۰

جدول شماره ۱: پاسخ دهندگان پرسشنامه به تفکیک جنسیت
طوری که در جدول فوق دیده می‌شود به تعداد ۸۱ پرسشنامه که (۶.۳۶٪) می‌شود توسط محصلات اناث و متباقی ۱۴۰ پرسشنامه که (۴.۶۳٪) می‌شود توسط محصلان طبقه ذکور خانه پری شده است.
برای اینکه دیده شود، آیا پرسش‌ها طرح شده پرسشنامه، قابلیت اعتبار را دارد که موضوع تحقیق را توضیح کند یا خیر؟ با استفاده از برنامه اکسیل روایی و پایایی پرسشنامه را مورد آزمون قرار می‌دهیم و الفاء کرانباخ آنرا ذیلاً سنجش می‌کنیم.

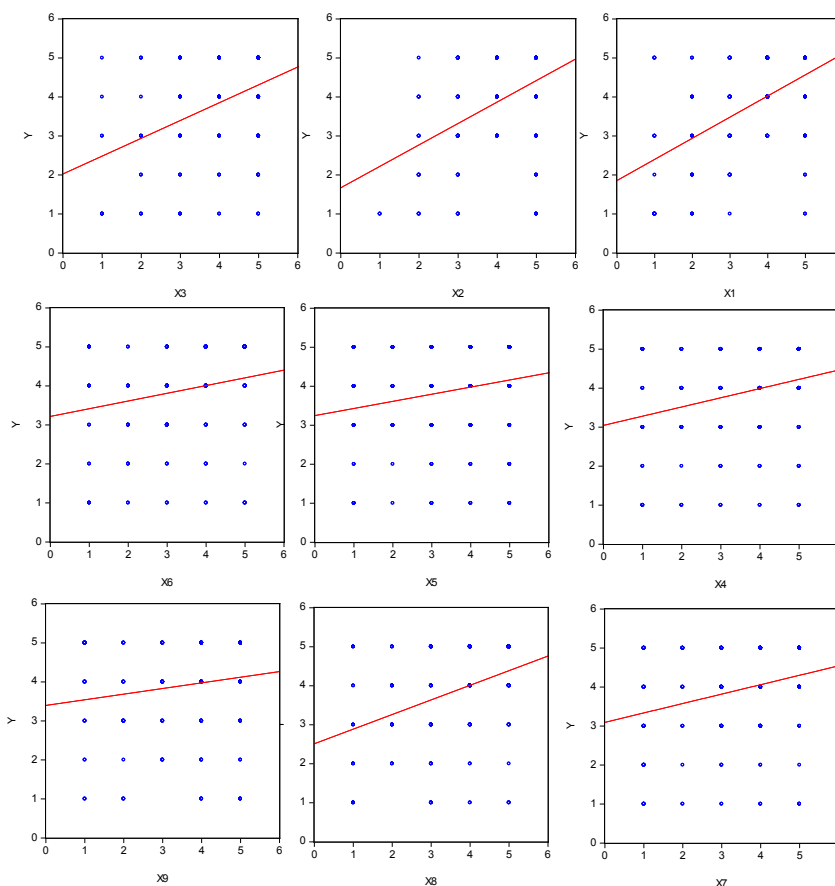
تعداد پرسش‌ها	۱۳
مجموع واریانس‌ها	۲۱.۹۷۷
واریانس	۹۰.۱۲۲
الفاء کرانباخ	۰.۸۱۹

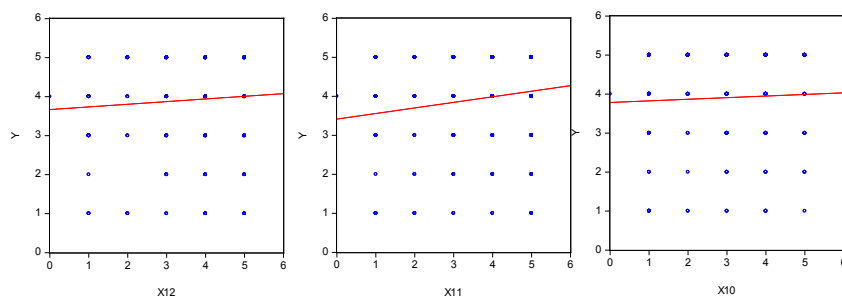
جدول شماره ۲: آزمون روایی و پایایی پرسشنامه

طوری که دیده می‌شود، الفاء کرانباخ محاسبه شده این تحقیق ۰.۸۱۹ بوده و از ۰.۶ بیشتر است، پس پرسشنامه ما و پرسش‌های طرح شده در آن از اعتبار فوق العاده خوبی برخوردار است.

رابطه میان متحولین

قبل از اینکه به تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم افزار Eviews بپردازیم در قدم اول با استفاده از گراف‌های ذیل می‌توان دید که آیا رابطه میان متحولین وجود دارد یا خیر؟

شکل شماره ۲: چگونگی رابطه میان متحولین

از گراف‌های فوق به این نتیجه می‌رسیم که رابطه بین متحول تابع و چند متحول مستقل یک رابطه مستقیم مثبت بوده؛ یعنی با افزایش متحول مستقل متحول تابع افزایش می‌نماید. اما گفته نمی‌توانیم که به چه اندازه متحول مستقل افزایش کند که منجر به افزایش یک واحد در متحول تابع گردد. بدین منظور ما از گرسیون استفاده می‌کنیم که توسط آن هم می‌توان رابطه میان متحولین را دریافت کرد و هم می‌توان ارزش میانگین متحول تابع را تخمین زد.

تأثیرگذاری جداگانه عوامل بالای پیشرفت تحصیلی

در این بخش تأثیر همه عوامل را نه بلکه عوامل مؤثر را که بالای پیشرفت تحصیلی محصلان تأثیر مثبت و معنادار دارد، به طور جداگانه از طریق نرم افزار Eviews مورد تحلیل و بررسی قرار داده می‌شود.

۱. تأثیر سطح سواد پدر بالای پیشرفت تحصیلی:

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
عرض از مبداء	1. 858199	0. 215422	8. 625847	0. 0000
سطح سواد پدر X1	0. 541722	0. 053970	10. 03744	0. 0000
R-squared	0. 315091	Mean dependent var		3. 904977
Adjusted R-squared	0. 311963	S. D. dependent var		1. 244998
S. E. of regression	1. 032701	Akaike info criterion		2. 911241
Sum squared resid	233. 5572	Schwarz criterion		2. 941994
Log likelihood	-319. 6921	Hannan-Quinn criter.		2. 923658
F-statistic	100. 7503	Durbin-Watson stat		1. 762283
Prob(F-statistic)	0. 000000			

جدول شماره ۳: تأثیر سطح سواد پدر بالای پیشرفت تحصیلی
 طوری که از جدول رگرسیون فوق معلوم می‌گردد، سطح سواد پدر تأثیر مثبت و معنادار در پیشرفت تحصیلی محصلان دارد و مدل ما با سطح اطمینان ۹۹٪ تأیید می‌گردد.

همچنان مدل مربوطه ۱۹.۳۱٪ تغییرات را که ناشی از متحول مستقل است با ثابت فرض نمودن سایر عوامل مؤثر توضیح می‌کند.

۲. تأثیر سطح سواد مادر بالای پیشرفت تحصیلی

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
عرض از مبدا C	1. 671539	0. 302015	5. 534626	0. 0000
سطح سواد مادر X1	0. 549655	0. 072023	7. 631621	0. 0000
R-squared	0. 210075	Mean dependent var		3. 904977
Adjusted R-squared	0. 206468	S. D. dependent var		1. 244998
S. E. of regression	1. 109049	Akaike info criterion		3. 053892
Sum squared resid	269. 3679	Schwarz criterion		3. 084644
Log likelihood	-335. 4551	Hannan-Quinn criter.		3. 066309
F-statistic	58. 24165	Durbin-Watson stat		1. 673321
Prob(F-statistic)	0. 000000			

جدول شماره ۴: تأثیر سطح سواد مادر بالای پیشرفت تحصیلی
 طوری که از جدول فوق معلوم می‌گردد سطح سواد مادر تأثیر مثبت و معنادار در پیشرفت تحصیلی محصلان دارد و مدل ما با سطح اطمینان ۹۹٪ تأیید گردیده و ۲۰.۶۴٪ تغییرات را که ناشی از متحول مستقل است با ثابت فرض نمودن سایر عوامل مؤثر توضیح می‌کند.

- تأثیر کمک والدین در پیشرفت تحصیلی

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	3. 045611	0. 232916	13. 07602	0. 0000
X4	0. 235925	0. 059940	3. 936025	0. 0001
R-squared	0. 066067	Mean dependent var		3. 904977

Adjusted R-squared	0. 061803	S. D. dependent var	1. 244998
S. E. of regression	1. 205912	Akaike info criterion	3. 221359
Sum squared resid	318. 4752	Schwarz criterion	3. 252111
Log likelihood	-۹۶۰۱. ۳۵۳	Hannan-Quinn criter.	3. 233776
F-statistic	15. 49229	Durbin-Watson stat	1. 738902
Prob(F-statistic)	0. 000111		

جدول شماره ۵: تأثیر کمک والدین در پیشرفت تحصیلی
 به اساس جدول رگرسیون فوق کمک والدین تأثیر مثبت و معنادار در پیشرفت تحصیلی محصلان دارد و مدل ما با سطح اطمینان ۹۹٪ تأیید گردیده که مدل ما ۶٪ ۱۸٪ تغییرات را که ناشی از متحول مستقل است با ثابت فرض نمودن سایر عوامل مؤثر توضیح می کند.

۳. تأثیر تشویق والدین در پیشرفت تحصیلی محصلان

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	3. 217703	0. 232772	13. 82340	0. 0000
X6	0. 197770	0. 062679	3. 155308	0. 0018
R-squared	0. 043484	Mean dependent var		3. 904977
Adjusted R-squared	0. 039117	S. D. dependent var		1. 244998
S. E. of regression	1. 220405	Akaike info criterion		3. 245252
Sum squared resid	326. 1762	Schwarz criterion		3. 276004
Log likelihood	-356. 6003	Hannan-Quinn criter.		3. 257669
F-statistic	9. 955968	Durbin-Watson stat		1. 693313
Prob(F-statistic)	0. 001829			

جدول شماره ۶: تأثیر تشویق والدین در پیشرفت تحصیلی
 به اساس جدول ریگرسیون فوق الذکر می توان ادعا نمود که تشویق والدین تأثیر مثبت و معنادار در پیشرفت تحصیلی محصلان دارد که مدل ما با سطح اطمینان ۹۹٪ تأیید می گردد. و مدل مربوطه ۳. ۹۱٪ تغییرات را که ناشی از متحول مستقل است با ثابت فرض نمودن سایر عوامل مؤثر توضیح می کند.

۴. تأثیر میزان مطالعه والدین در پیشرفت تحصیلی

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	3.416295	0.230783	14.80304	0.0000
X11	0.142855	0.062954	2.269208	0.0242
R-squared	0.022973	Mean dependent var		3.904977
Adjusted R-squared	0.018511	S. D. dependent var		1.244998
S. E. of regression	1.233421	Akaike info criterion		3.266469
Sum squared resid	333.1707	Schwarz criterion		3.297222
Log likelihood	-358.9448	Hannan-Quinn criter.		3.278886
F-statistic	5.149305	Durbin-Watson stat		1.692948
Prob(F-statistic)	0.024230			

جدول شماره ۷: تأثیر میزان مطالعه والدین در پیشرفت تحصیلی
 جدول فوق نشان می‌دهد که میزان مطالعه والدین تأثیر مثبت و معنادار روی پیشرفت تحصیلی محصلان دارد که مدل ما با سطح اطمینان ۹۵٪ تأیید گردیده و ۸۵٪ تغییرات را که ناشی از متحول مستقل است با ثابت فرض نمودن سایر عوامل مؤثر توضیح می‌کند.

۵. تأثیر همکاری والدین با نهاد تحصیلی در پیشرفت تحصیلی

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	3.668202	0.236554	15.50685	0.0000
X12	0.068046	0.063582	1.070204	0.2857
R-squared	0.005203	Mean dependent var		3.904977
Adjusted R-squared	0.000660	S. D. dependent var		1.244998
S. E. of regression	1.244587	Akaike info criterion		3.284493
Sum squared resid	339.2304	Schwarz criterion		3.315246
Log likelihood	-360.9365	Hannan-Quinn criter.		3.296911
F-statistic	1.145336	Durbin-Watson stat		1.664726
Prob(F-statistic)	0.285706			

جدول شماره ۸: تأثیر همکاری والدین با نهاد تحصیلی در پیشرفت تحصیلی

از جدول رگرسیونی فوق الذکر چنین بر می آید که همکاری والدین با نهاد تحصیلی/تعلیمی تأثیر معنادار در پیشرفت تحصیلی محصلان ندارد. گرچه منطق این ادعا را رد می کند؛ اما به دلیل محدودیت های تحقیق و برویت داده های جمع آوری شده چنین نتیجه گرفته می شود.

آزمون فرضیات تحقیق

چنانچه قبلاً تذکر داده شد، فرضیه های تحقیق به دو بخش تقسیم می شود؛ یعنی فرضیه های فرعی و مشترک.

آزمون فرضیه های فرعی تحقیق:

۱. محصلانی که والدین آنها از سطح سواد بالایی برخوردارند دارای

پیشرفت تحصیلی بالایی هستند.

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	0.893553	0.285887	3.125545	0.0020
X1	0.434961	0.055922	7.777981	0.0000
X2	0.336673	0.069491	4.844862	0.0000
Adjusted R-squared	0.375995	S. D. dependent var		1.244998
S. E. of regression	0.983473	Akaike info criterion		2.818029
Sum squared resid	210.8540	Schwarz criterion		2.864158
Log likelihood	-308.3923	Hannan-Quinn criter.		2.836656
F-statistic	67.28074	Durbin-Watson stat		1.787762
Prob(F-statistic)	0.000000			

جدول شماره ۹: چگونگی رابطه میان بلند بودن سطح سواد والدین و پیشرفت تحصیلی

تحلیل: فرضیه فوق الذکر با سطح اطمینان ۹۹ فیصد قابل تأیید است، یعنی محصلانی که والدین آنها از سطح سواد بالایی برخوردارند دارای پیشرفت

تحصیلی بالایی هستند و با ثابت فرض نمودن سایر عوامل ۵۹.۳۷ درصد تغییرات در پیشرفت تحصیلی محصلان بستگی به سطح سواد والدین دارد.

۲. نگرش و همکاری والدین با نهادهای تحصیلی در پیشرفت تحصیلی مؤثر است.

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	3.090661	0.301398	10.25442	0.0000
X5	0.177938	0.059156	3.007921	0.0029
X12	0.049838	0.062738	0.794380	0.4278
R-squared	0.044844	Mean dependent var		3.904977
Adjusted R-squared	0.036081	S. D. dependent var		1.244998
S. E. of regression	1.222331	Akaike info criterion		3.252879
Sum squared resid	325.7125	Schwarz criterion		3.299008
Log likelihood	-356.4431	Hannan-Quinn criter.		3.271505
F-statistic	5.117506	Durbin-Watson stat		1.697147
Prob(F-statistic)	0.006731			

جدول شماره ۱۰: چگونگی رابطه میان نگرش و همکاری والدین با پیشرفت تحصیلی

تحلیل: فرضیه فوق الذکر با سطح اطمینان ۹۹ درصد قابل تأیید است یعنی نگرش والدین به نهادهای تعلیمی/تحصیلی و همکاری آنها با آنها در پیشرفت تحصیلی محصلان مؤثر است که با ثابت فرض نمودن سایر عوامل ۶.۳ درصد تغییرات در پیشرفت تحصیلی محصلان بستگی به نگرش و همکاری والدین با نهادهای تحصیلی آنها دارد.

۳. توجه والدین به حل مشکلات محصلان در پیشرفت تحصیلی مؤثر است.

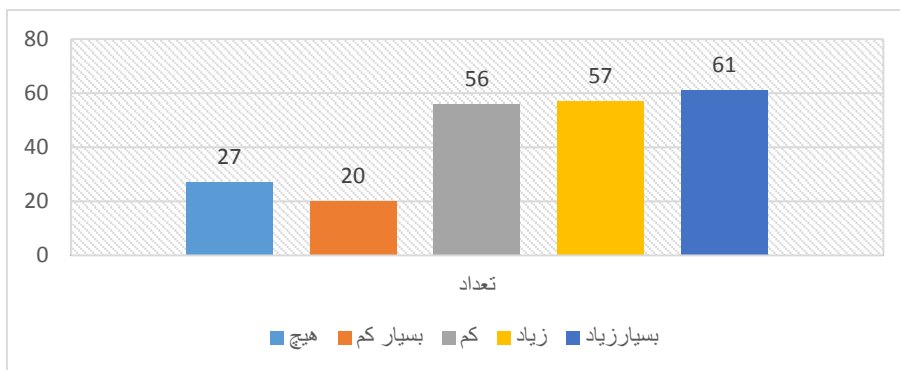
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	3.045611	0.232916	13.07602	0.0000
X4	0.235925	0.059940	3.936025	0.0001
R-squared	0.066067	Mean dependent var		3.904977
Adjusted R-squared	0.061803	S. D. dependent var		1.244998

S. E. of regression	1. 205912	Akaike info criterion	3. 221359
Sum squared resid	318. 4752	Schwarz criterion	3. 252111
Log likelihood	-353. 9601	Hannan-Quinn criter.	3. 233776
F-statistic	15. 49229	Durbin-Watson stat	1. 738902
Prob(F-statistic)	0. 000111		

جدول شماره ۱۱: چگونگی رابطه میان توجه والدین به حل مشکلات محصلان و پیشرفت تحصیلی آنها

تحلیل: فرضیه فوق الذکر با سطح اطمینان ۹۹ فیصد قابل تأیید است؛ یعنی توجه والدین به حل مشکلات محصلان در پیشرفت تحصیلی آنها مؤثر است و با ثابت فرض نمودن سایر عوامل ۱.۶ فیصد تغییرات در پیشرفت تحصیلی محصلان بستگی به توجه والدین در قسمت حل مشکلات آنها دارد.

با استفاده از گراف هم می‌توان فرضیه فوق را قرار ذیل توضیح نمائیم که محصلان جامعه بررسی شده (پوهنتون دعوت) در مورد کمک والدین در مشکلات درسی‌شان طور ذیل ذیل جواب ارایه نموده اند:

شکل شماره ۳: چگونگی تأثیر توجه والدین به حل مشکلات محصلان در پیشرفت تحصیلی آنها

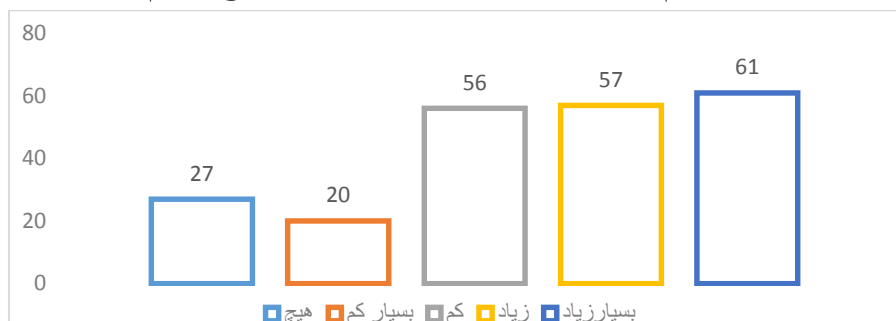
طوری که دیده می‌شود ۷۹ نفر گزینه بسیار زیاد، ۵۷ نفر زیاد، ۳۷ نفر کم، ۲۳ نفر بسیار کم و ۲۵ نفر هیچ را انتخاب نموده اند. در کل می‌توان چنین استنتاج کرد که ۱۳۶ نفر از کسانی که به پرسشنامه تحقیقی هذا پاسخ داده اند به این نظر اند

که همکاری والدین در حل مشکلات محصلان تأثیر مثبت و معنی‌دار روی پیشرفت تحصیلی آنها دارد.

۴. بین تشویق والدین به فرزندان جهت درس خواندن و پیشرفت تحصیلی آنها رابطه وجود دارد.

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	3. 217703	0. 232772	13. 82340	0. 0000
X6	0. 197770	0. 062679	3. 155308	0. 0018
R-squared	0. 043484	Mean dependent var		3. 904977
Adjusted R-squared	0. 039117	S. D. dependent var		1. 244998
S. E. of regression	1. 220405	Akaike info criterion		3. 245252
Sum squared resid	326. 1762	Schwarz criterion		3. 276004
Log likelihood	-356. 6003	Hannan-Quinn criter.		3. 257669
F-statistic	9. 955968	Durbin-Watson stat		1. 693313
Prob(F-statistic)	0. 001829			

جدول شماره ۱۲: چگونگی رابطه بین تشویق والدین و پیشرفت تحصیلی
 تحلیل: فرضیه فوق‌الذکر با سطح اطمینان ۹۹ فیصد قابل تأیید است؛ یعنی بین تشویق والدین به فرزندان جهت درس خواندن و پیشرفت تحصیلی آنها رابطه وجود دارد و با ثابت فرض نمودن سایر عوامل ۳.۹ فیصد تغییرات در پیشرفت تحصیلی محصلان بستگی به تشویق والدین جهت درس خواندن آنها دارد.
 با استفاده از گراف هم می‌توان فرضیه فوق را قرار ذیل توضیح نمائیم:

شکل شماره ۴: چگونگی رابطه بین تشویق والدین و پیشرفت تحصیلی محصلان

طوری که دیده می‌شود ۶۱ نفر گزینه بسیار زیاد، ۵۷ نفر زیاد، ۵۶ نفر کم، ۲۰ نفر بسیار کم و ۲۷ نفر هیچ را انتخاب نموده‌اند، بنابراین می‌توان گفت که ۱۱۸ نفر تشویق والدین را در پیشرفت تحصیلی‌شان زیاد مؤثر، ۷۶ نفر مؤثر و متباقی ۲۷ نفر مؤثر نمی‌دانند. با در نظر داشت رگرسیون و گراف فوق می‌توان چنین استنتاج نمود که تشویق والدین باعث پیشرفت محصلان در مسایل درسی‌شان می‌شود.

۵. بین میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی رابطه وجود دارد.

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	3.397363	0.228363	14.87700	0.0000
X9	0.144565	0.060603	2.385437	0.0179
R-squared	0.025325	Mean dependent var		3.904977
Adjusted R-squared	0.020875	S. D. dependent var		1.244998
S. E. of regression	1.231935	Akaike info criterion		3.264058
Sum squared resid	332.3685	Schwarz criterion		3.294811
Log likelihood	-358.6784	Hannan-Quinn criter.		3.276476
F-statistic	5.690311	Durbin-Watson stat		1.672095
Prob(F-statistic)	0.017911			

جدول شماره ۱۳: چگونگی رابطه بین میزان مطالعه ی والدین و پیشرفت تحصیلی محصلان

تحلیل: فرضیه فوق الذکر با سطح اطمینان ۹۵ فیصد قابل تأیید است؛ یعنی بین میزان مطالعه والدین و پیشرفت تحصیلی محصلان رابطه وجود دارد و با ثابت فرض نمودن سایر عوامل ۰.۲۸ فیصد تغییرات در پیشرفت تحصیلی محصلان بستگی به میزان مطالعه والدین دارد.

آزمون فرضیه مشترک تحقیق

در این بخش تأثیر تمام عوامل مؤثر به طور مجموعی بالای پیشرفت تحصیلی محصلان را مورد تحلیل و بررسی قرار می‌دهیم.

Dependent Variable: Y				
Method: Least Squares				
Sample: 1 221				
Included observations: 221				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	0.463498	0.367663	1.260661	0.2088
X1	0.348113	0.063032	5.522835	0.0000
X2	0.244880	0.089478	2.736757	0.0067
X3	0.139941	0.082581	1.694595	0.0916
X4	-0.006285	0.068727	-0.091447	0.9272
X5	0.029591	0.061901	0.478031	0.6331
X6	-0.098120	0.072501	-1.353373	0.1774
X7	0.135607	0.073731	1.839204	0.0673
X8	0.124647	0.070748	1.761849	0.0796
X9	-0.022141	0.066523	-0.332829	0.7396
X10	-0.096927	0.063719	-1.521167	0.1297
X12	-0.037159	0.063279	-0.587219	0.5577
R-squared	0.430080	Mean dependent var		3.904977
Adjusted R-squared	0.397201	S. D. dependent var		1.244998
S. E. of regression	0.966619	Akaike info criterion		2.826997
Sum squared resid	194.3451	Schwarz criterion		3.026889
Log likelihood	-299.3832	Hannan-Quinn criter.		2.907710
F-statistic	13.08032	Durbin-Watson stat		1.826993
Prob(F-statistic)	0.000000			

جدول شماره ۱۴: بررسی تأثیر عوامل مؤثر به طور مجموعی بالای پیشرفت تحصیلی

مدل رگرسیون ما رگرسیون چند متغیره است که در آن یک متغیر وابسته (Y) در رابطه با چندین متغیر توضیحی (X) توضیح می‌شود.

$$y = 0.348X_1 + 0.244X_2 + 0.139X_3 + 0.135X_7 + 0.124X_8$$

نظر به جدول فوق می توان گفت:

- Dependent Variable: Y1: متغیر وابسته بوده که عبارت از فیصدی نمرات محصلان می باشد.
- Method: Least Squares: برای تخمین ضرایب زاویه دو روش موجود است: یکی روش حداقل مربعات (OLS) و روش حداکثر راستنمایی (ML) در این تحقیق از روش حداقل مربعات معمولی برای تخمین پارامترهای مدل استفاده شده است.
- Sample: 1-221: نشان دهنده تعداد نمونه که رگرسیون روی آن اجراء شده را نشان میدهد
- β_2 : ضریب زاویه معنا دارد که با افزایش ۱ واحد متغیر مستقل (B_2)، متغیر وابسته به اندازه ۲۹.۳۵۶۶ تغییر می کند.
- β_1 : عرض از مبدا در واقعیت ارزش ثابت ما بوده، معنا دارد که اگر متغیر مستقل وجود داشته باشد یا خیر، به همین اندازه تأثیرگذاری بالای متحول تابع می داشته باشد.
- Std. Error: یا خطای معیار ضرایب زاویه را نشان می دهد که در تخمین β_1 و β_2 به چه اندازه دقت داشتیم و به چه اندازه خطا صورت گرفته است.
- T Statistic: ارزش احصائیه یی آزمون T است که براساس روش توزیع نرمال تی سنجش می گردد که به گونه بسیار آسان، آنرا می توان برای هریک از متغیرها محاسبه کرد.
- Probability Value: زمانیکه ارزش p value کوچکتر از ۰.۰۵ باشد در آنصورت تأثیر متحول مستقل را بالای متحول وابسته نمی توان رد کرد.

○ R-squared: یا ضریب تثبیت نشان دهنده خط رگرسیون با برازش داده‌ها روی آن است. چون تمام داده‌های عیناً روی خط رگرسیون قرار نمی‌گیرد و حتماً دارای انحراف می‌باشد.

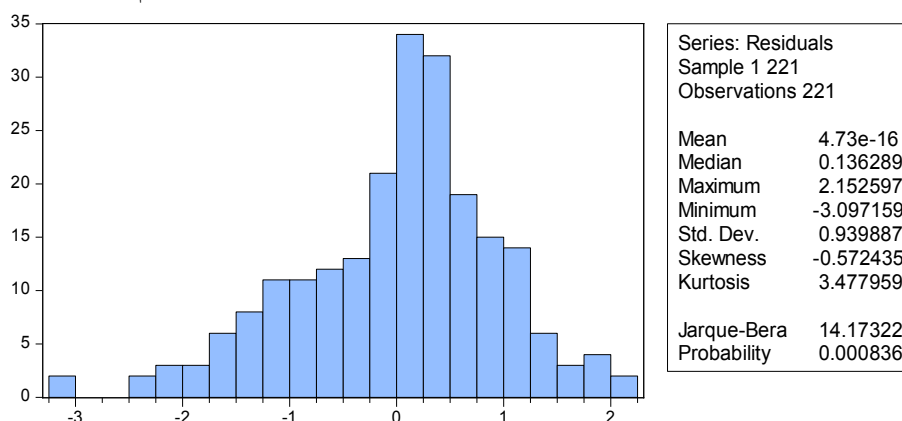
○ Adj R-squared: یا ضریب تعیین تنظیم شده به منظور بازتاب تعداد متغیرهای مستقل در مدل رگرسیون در رابطه به خوبی برازش خط رگرسیون است و نشان می‌دهد که به چه اندازه متحول تابع توسط متحول مستقل وضاحت داده شده است.

○ افزون بر موارد فوق الذکر یکی از مشخصه دیگر مدل رگرسیون خوب همین است که ارزش‌های Akaike، Schwarz و Hannan باید در یک رنج قرار داشته باشد؛ یعنی تفاوت ارزشی میان این‌ها زیر یک باشد که در مدل ما خوشبختانه این چنین است و این معنا را دارد که مدل ما با داده‌های ما مناسب است.

○ Durbin-Watson stat: دوربین واتسن یکی از ابزارهای احصائیه‌یی و اکونومتری است که به منظور تعیین نسبی مدل رگرسیون با استفاده از داده‌های مورد نظر استفاده می‌شود و در این روش، پندار این است که ارزش احصائیه‌یی دوربین واتسن باید همواره بزرگتر از ارزش ضریب تعیین باشد، در غیر این صورت، مدل رگرسیون برای داده‌های مورد نظر مناسب نیست.

با در نظر داشت هفت مؤلفه یک رگرسیون خوب در ارتباط به جدول فوق می‌توان گفت، حداقل نیمی از متغیرهای مستقل شامل مدل رگرسیون باید دارای ارزش احتمالی کوچکتر از ۰.۰۵ باشد که در مدل ما ۵ متغیر مستقل دارای ارزش احتمالی نزدیک به ۰.۰۵ است، علامت ضریب زاویه باید تابع تیوری اقتصادی باشد که به جز از ۵ متغیر مستقل متباقی همه تابع تیوری اند. ارزش ضریب تثبیت مدل بزرگتر از ۰.۰۶ باشد که در مدل ما این ارزش ۰.۴۳۰۰ است. ارزش دوربین

واتسن باید بزرگتر از ارزش ضریب تثبیت باشد، که در مدل ما ارزش دوربین واتسن ۱. ۸۲۶ و ارزش ضریب تثبیت ۰. ۴۳۰۰ است و دقیقاً طوری که دیده می-شود ارزش ضریب تثبیت کوچکتر از ارزش دوربین واتسن است. میان باقی مانده‌ها خود همبستگی سریالی وجود نداشته، ارزش احتمالی کای مربع قرار ۰. ۳۹۹۷ بوده و بزرگتر از ۰. ۰۵ است که با این وصف چنین استنتاج می‌کنیم که میان باقی مانده‌ها خود همبستگی وجود نداشته، میان باقی مانده‌ها همواریانسی وجود داشته و برای اینکه دیده شود که آیا باقی مانده‌ها دارای توزیع نرمال هستند یا خیر؟ بدین منظور فرضیه صفری طوری است که باقی مانده‌ها دارای توزیع نرمال هستند و فرضیه بدیل آن طوری است که باقی مانده‌ها دارای توزیع نرمال نیستند که برای آزمون این فرضیه، از روش جار کاییرا استفاده می‌کنیم.

شکل شماره ۵: آزمون نرمال بودن و یا نبودن باقی مانده‌ها به روش جار کاییرا
 ارزش احتمالی جار کاییرا قرار ۰. ۰۰۰۸۳۶ یعنی کوچکتر از الفا ۰. ۰۵ بوده و فرضیه صفری را می‌توان رد کرد و چنین می‌توان گفت که باقی مانده‌ها دارای توزیع نرمال نیستند.

افزون بر موارد فوق الذکر یکی از مشخصه دیگر مدل رگرسیون خوب همین است که ارزش‌های **Akaike**، **Schwarz** و **Hannan** باید در یک رنج قرار داشته باشد؛ یعنی تفاوت ارزشی میان این‌ها زیر یک باشد که در مدل ما

خوشبختانه این چنین است و این معنا را دارد که مدل ما با داده‌های ما مناسب است.

Akaike info criterion	2. 826997
Schwarz criterion	3. 026889
Hannan-Quinn criter.	2. 907710

مدل نهایی ما با در نظر داشت موضوعات فوق الذکر قرار ذیل است:

$$y = 0.348X_1 + 0.244X_2 + 0.139X_3 + 0.135X_7 + 0.124X_8$$

طوری که از جدول فوق بر می‌آید، درجه تحصیلی پدر، درجه تحصیلی مادر، همکاری والدین در حل مشکلات درسی، تشویق و تهیه تحفه (تشویق) و تشکری از آن‌ها تأثیر مثبت معنادار در پیشرفت تحصیلی دارد و مدل نهایی تحقیق با سطح اطمینان ۹۰٪ تأیید می‌گردد و ۳۹.۷۲٪ تغییرات را که ناشی از متحولین مستقل است با ثابت فرض نمودن سایر عوامل مؤثر توضیح می‌کند. پس در نتیجه براساس داده‌های جمع آوری شده میتوان گفت فرضیه صفری (H0) اینکه عواملی چون درجه تحصیلی پدر، درجه تحصیلی مادر، همکاری والدین در حل مشکلات درسی، تهیه تحفه (تشویق)، تشکری و همکاری والدین با نهاد تحصیلی آن‌ها بالای پیشرفت تحصیلی محصلان تأثیر معنادار ندارد، رد می‌گردد.

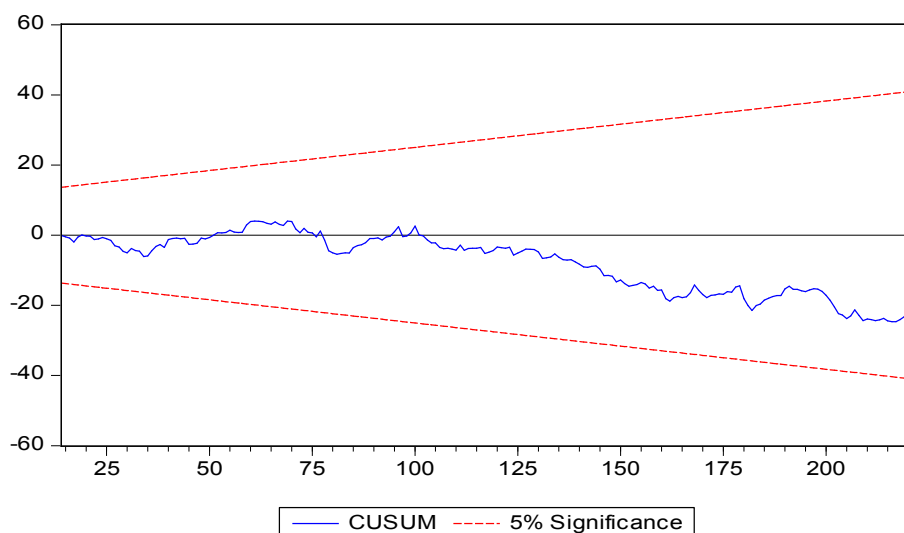
$$H_0: \beta_2 = \beta_3 = \beta_4 = \dots = \beta_n = 0$$

استرداد فرضیه صفری به معنی استقبال از فرضیه بدیل (Ha) است که چنین می‌توان گفت عواملی چون درجه تحصیلی پدر، درجه تحصیلی مادر، همکاری والدین در حل مشکلات درسی، تهیه تحفه (تشویق)، تشکری و همکاری والدین با نهاد تحصیلی آن‌ها بالای پیشرفت تحصیلی محصلان تأثیر مثبت و معنادار دارد.

$$H_a: \beta_2, \beta_3, \beta_4, \dots, \beta_n \neq 0$$

آزمون پایداری مدل گرسیون

به منظور آزمون پایداری یا ثبات مدل رگرسیون؛ یعنی اینکه آیا مدل رگرسیونی استفاده شده برای موضوع مورد مطالعه، پایدار است یا خیر از آزمون کوشم (Cusum Test) استفاده می‌شود.

شکل شماره ۶: آزمون پایداری مدل رگرسیون

نظر به شکل فوق که دیتاهای جمع‌آوری شده از خطوط سرخ تجاوز ننموده، چنین بر می‌آید که مدل رگرسیونی تحقیق حاضر پایدار بوده است.

نتیجه‌گیری

بی‌سوادی در تمام ابعاد زندگی انسان می‌تواند تأثیر به‌سزایی داشته باشد، مخصوصاً در بهداشت، رشد اقتصادی، رشد فرهنگی، رشد و تربیت فرزندان، بی‌نظمی و ناهنجاری که به‌هیچ‌یک مشکل بزرگ‌فرا راه رشد و توسعه یک جامعه شمرده می‌شود. سطح تحصیلات والدین همانند سایر عوامل به‌شکل‌های گوناگون در پیشرفت و یافتن تحصیلی محصلان مؤثر است. ممکن است محصلانی که والدین آن‌ها از سطح سواد بالایی برخوردارند و در حل و انجام تکالیف خود دچار مشکل شوند، والدین آن‌ها در انجام تکالیف به آن‌ها کمک می‌کنند اما اگر والدین بی‌سواد باشند، نمی‌توانند کمک کنند، نحوه نگرش والدین به تحصیلات

فرزندان نیز در پیشرفت تحصیلی آنها مؤثر است، با توجه به نتایج به دست آمده از تحقیق حاضر و با در نظر داشت پیشینه‌های موجود و مطالعات انجام شده در رابطه با موضوع تحقیق می‌توان نتیجه گرفت که سطح تحصیلات والدین در پیشرفت تحصیلی محصلان نقش مستقیمی دارد و محصلان که خانواده‌های تحصیل کرده دارند در امر تحصیل پیشرفت و ترقی بیشتری دارند، طوری که سطح سواد پدر و مادر، میزان مطالعه آنها و همکاری و تشویق آنها تأثیر مثبت و معنادار بر پیشرفت تحصیلی محصلان دارد.

والدین با سواد تحصیل کرده به عنوان راهنما می‌توانند کمک مؤثری در رفع مشکلات درسی فرزندان خود داشته باشند. والدین تحصیل کرده احتمالاً بیش از پدران و مادران کم سواد یا بی سواد که به ارزش و اهمیت تحصیلات واقف اند، از همین رو علاقه‌مندی و پیگیری جدی‌تری در زمینه تحصیلی فرزندان خود نشان می‌دهند. والدین تحصیل کرده و با سواد در صورت فراهم بودن امکانات و شرایط از انگیزه بیشتری در فراهم آوردن امکانات مادی و وسایل آموزشی و کمک آموزشی برای فرزندان خود برخوردارند.

پیشنهادات

در این تحقیق نتیجه گرفته شد که میزان تحصیلات والدین در پیشرفت تحصیلی محصلان تأثیر بسیار زیادی دارد. دانش آموزانی که در خانواده‌های کم سواد و بی سواد زندگی می‌کنند، افت تحصیلی داشته، در اینجا برای رفع این نقیصه پیشنهاداتی بیان می‌شود، تا سطح سواد والدین ارتقاء یابد.

دولت در راستای بلند بردن سطح تحصیلی جامعه در قدم اول باید دلیل بی‌سوادی را ریشه‌یابی و عوامل عمده که باعث افزایش سطح بی‌سوادی می‌شود را جست‌وجو و بعداً به راه‌های حل مناسب توسل ورزد. والدین هم باید در قدم اول فرزندان‌شان را بشناسند؛ زیرا برای همه یک روش و یک مدل رفتار جواب نمی‌دهد. روحیه و علائق و استعداد‌های انسان‌ها با هم متفاوت است. پس باید با توجه به ویژگی‌هایی

چون شخصیت و منش، روحیه و علائق، نوع استعداد و شرایط روحی و روانی، روش‌های خاص متناسب با آن‌ها را در آن موقعیت، در آن سن و آن شرایط اعمال کنند تا نتیجه مثبتی را بگیرند. برای اینکه فرزندان‌تان در درس و تحصیل موفق شوند؛ ابتدا والدین باید ارزشمندی، احترام به خود، عزت نفس و روحیه و شادابی و منطق و هوشیاری بالایی داشته باشند.

امکان تحصیلات رایگان به شیوه‌های مناسب و آسان برای والدین فراهم ساخته شود و استادان با محصلان که مشکلات فامیلی دارند، بیشتر همکاری نمایند. تبلیغ بیشتر از طریق وسایل ارتباط جمعی جهت تشویق و جلب توجه والدین در حصه همکاری با فرزندان‌شان در امور درسی صورت گیرد. تحقیقات علمی در تمامی ابعاد مخصوصاً در زمینه پیشرفت تحصیلی حمایت و تشویق گردد.

سرچشمه‌ها

- فروز، غلامعلی (۱۳۸۹) اقتدار والدین، ماه نامه ی پیوند، انجمن اولیاء و مربیان.
- رستمی، رقیه (۱۳۹۳) "بررسی تأثیر سطح سواد والدین بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان"، نخستین همایش ملی علوم تربیتی و روانشناختی.
- محمودی، نسب (۱۳۶۴) "بررسی علل مردودی دانش آموزان سال سوم راهنمایی کرج".
- اکبری (۱۳۵۶) علل ترک تحصیل در استان سیستان و بلوچستان.
- عطاران، محمد رضا (۱۳۸۲) مربیان بزرگ مسلمان، درباره تربیت کودک، ناشر: موسسه فرهنگی مدرسه برهان.
- هالت، جان (۱۳۸۷) زمینه یا بر شکست تحصیلی، ترجمه دکتر مهشید فروغان، انتشارات قطره، چاپ سو.
- کوهستانی، حسن، دست باز، حسن (۱۳۹۲) پایان نامه افت تحصیلی.

- Seligman, Martin E. P. (1990). *Learned Optimism* , New York: Alfred A. Knopf, Inc., ISBN 0-394-57915-1.
- Anderson, James, G. (1987).” Structural equation models in the social and behavioral sciences: model building". *Child Development*, 58, 49_64.
- Mau, Wel_cheng (1997).” Parental Influences on the high school students’ academic achievement: a comparison of Asian immigrants, Asian Americans, and white Americans". *Psychology in the Schools*, 34 (3), 267_277.
- Sharynzhad AA, (2002). "Philosophy of education". Tehran: Amir Kabir, P. 270-5. (Persian)

